

Pristup tržištu drumskog transporta

Nacionalno zakonodavstvo

- *Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju*
- *Zakon o međunarodnom drumskom saobraćaju*
- *Zakon o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju*
- *Zakon o osnovama bezbednosti saobraćaja na putevima*
- *Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima*
- *Zakon o javnim putevima*
- ...

Uslovi za obavljanje drumskog prevoza

Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju

- Prevoznik jeste preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik koje obavlja delatnost javnog prevoza.

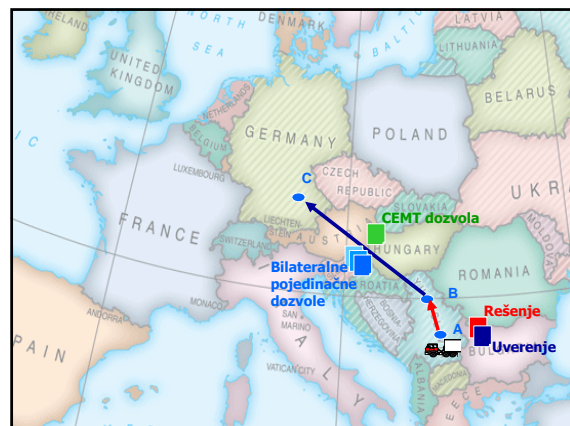
Rešenje
republičkog inspektora u drumskom saobraćaju o ispunjenosti uslova prevoznika za **otpočinjanje** i obavljanje javnog drumskog prevoza robe

Uslovi za obavljanje drumskog prevoza

Zakon o međunarodnom prevozu u drumskom saobraćaju

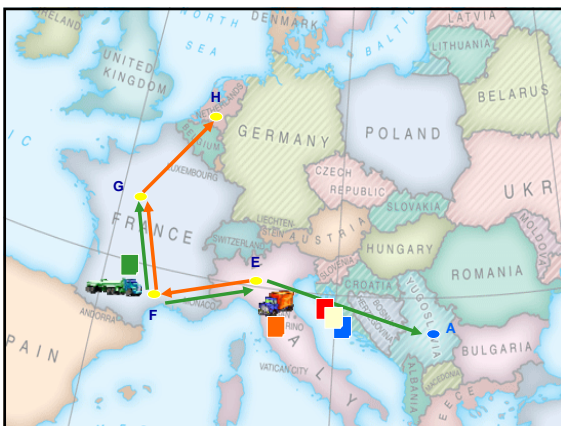
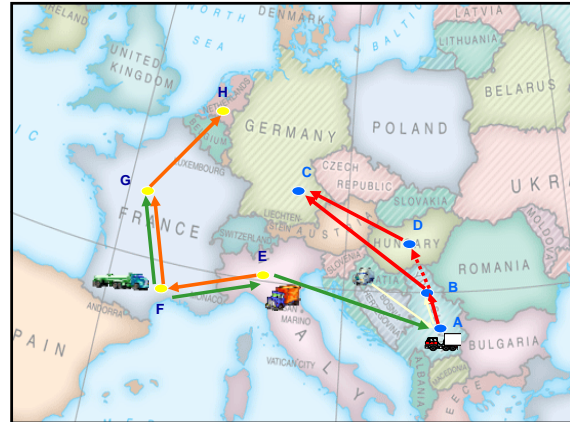
- Domaći prevoznik je domaće preduzeće koje ima uverenje o osposobljenosti za obavljanje međunarodnog javnog prevoza i koje je upisano u sudski registar.

Uverenje
o osposobljenosti za obavljanje međunarodnog javnog prevoza

MODELI INTEGRACIJE TRŽIŠTA DRUMSKOG TRANSPORTA

- **Bilateralni sporazumi**
- **Multilateralni međuvladini sporazumi o trgovini, saobraćaju ...**
- **Nadnacionalni okviri**

Bilateralni ugovori – sporazumi

- **Sporazumi o međunarodnom drumskom transportu**
- **Strane ugovornice:**
 - Vlade dve države
- **Oblast koja se reguliše:**
 - međunarodni drumski prevoz putnika i stvari koji obavljaju prevoznici sa sedištem na teritoriji država strana ugovornica vozilima koja su registrovana na tim teritorijama, na kojima se nalaze tačke polaska ili odredišta uključujući i tranzit preko tih teritorija

Osnovni principi

- **Reciprocitet**
 - Strane ugovornice preslikavaju svoje obaveze i sredstva
- **Teritorijalnost**
 - Prevoznici moraju da poštuju pravila i uslove koji su na snazi u drugoj strani ugovornici

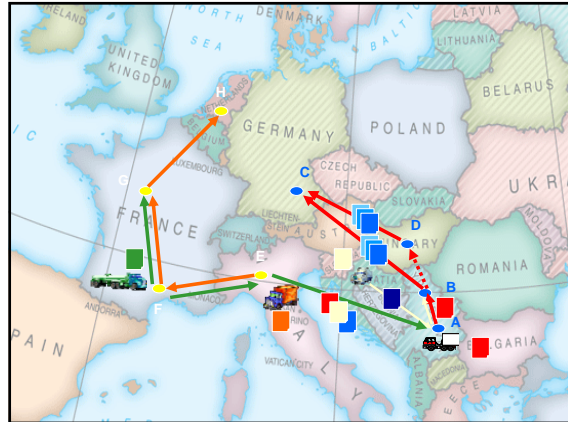
Bilateralni ugovori – sporazumi

- **Primer:**
 - Usaglašavanje sporazuma – maj 2001
 - SPORAZUM IZMEĐU SAVEZNE VLADE SAVEZNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O MEĐUNARODNOM DRUMSKOM PREVOZU PUTNIKA I STVARI
 - **Ko je odgovoran za sprovođenje i razmatranje svih pitanja?**
 - Mešovita komisija koja se sastaje jedanput godišnje ili prema potrebi
 - Protokoli sa zasedanja Mešovitih komisija
- dec. 2001 nov. 2002 oct. 2004 jun 2005

Kontingent dozvola

Broj (kvota) dozvola jedinstvenih po sledećim karakteristikama:

- Država koja dozvolu izdaje
- Vremenska važnost dozvole (u većini slučajeva do 31.01. naredne godine)
- Može se koristiti za jednu vožnju ili za neodređeni broj vožnji u okviru definisanog vremenskog perioda
- Ograničenja:
 - vrsta prevoza – bilateralni, tranzitni, za i iz trećih zemalja
 - područje – npr. obaveza da se tranzitira zemlja u kojoj je vozilo registrovano
 - vrstu robe
 - kategorija ili vrsta vozila

MODELI INTEGRACIJE TRŽIŠTA DRUMSKOG TRANSPORTA

- Bilateralni sporazumi
- **Multilateralni međuvladini sporazumi o trgovini, saobraćaju**
...
- Nadnacionalni okviri

EVROPSKA KONFERENCIJA MINISTARA TRANSPORTA

CONFÉRENCE EUROPÉENNE DES MINISTRES DES TRANSPORTS
EUROPEAN CONFERENCE OF MINISTERS OF TRANSPORT

www.cemt.org

 CONFÉRENCE EUROPÉENNE DES MINISTRES DES TRANSPORTS

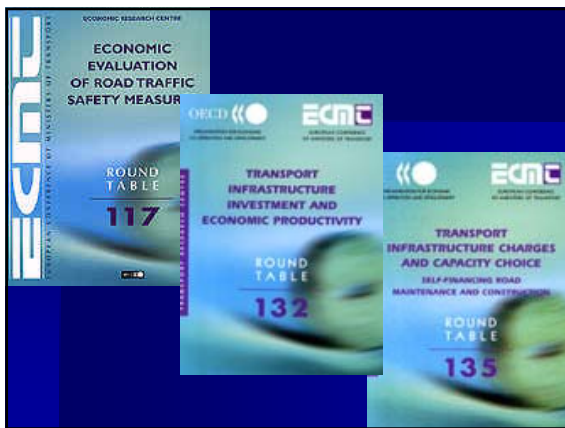
Osnivanje CEMT-a

Potpisivanje Protokola
Brisel, 17 oktobar 1953

 CONFÉRENCE EUROPÉENNE DES MINISTRES DES TRANSPORTS

- Politički forum Ministara transporta
- Polje delovanja: kopneni saobraćaj
- 44 evropske države su članice
- Rezultati rada
Preporuke i Rezolucije, Publikacije, Podaci, Konferencije, Dozvole za kamione
- **GODIŠNJA SEDNICA SAVETA MINISTARA**
 - Formalno usvajanje zaključaka, rezolucija, deklaracija
 - Diskusije o različitim pitanjima saobraćajne politike

CEMTC CONFÉRENCE EUROPÉENNE DES MINISTRES DES TRANSPORTS ECMT

SAVET MINISTARA 2006

Usvojena je Deklaracija o transformaciji CEMT-a u

■ **INTERNACIONALNI TRANSPORTNI FORUM**

– članstvo se proširuje i na države van Evrope

– obuhvataju se svi vidovi transporta

– od maja 2008. godišnji sastanak se održava u Lajpcigu u Nemačkoj

– sistem multilateralnih dozvola ostaje na dosadašnjem nivou

www.cemt.org
a od 1 juna 2007

www.InternationalTransportForum.org

– članstvo se proširuje i na države van Evrope

– obuhvataju se svi vidovi transporta

– od maja 2008. godišnji sastanak se održava u Lajpcigu u Nemačkoj

– sistem multilateralnih dozvola ostaje na dosadašnjem nivou

www.cemt.org
a od 1 juna 2007

www.InternationalTransportForum.org

MULTILATERALNA KVOTA

CEMT dozvola

- multilateralna dozvola
- mogu je koristiti preduzeća osnovana u zemlji članici CEMT-a
- koristi se za prevoz između zemalja članica CEMT i u tranzitu preko teritorije jedne ili više zemalja članica CEMT vozilima registrovanim u zemlji članici CEMT
- može se obavljati neograničeni broj vožnji između zemalja članica CEMT-a ili u tranzitu preko teritorija tih zemalja
- ne daje ovlašćenje da se vrši prevoz robe koja je utovarena na teritoriji zemlje članice radi istovara na nekom drugom mestu na teritoriji te iste zemlje (kabotaža).
- ne oslobađa prevoznika od zahteva za bilo kojom drugom dozvolom za prevoz posebnih tereta u pogledu dimenzija ili mase (vangabaritni tereti) ili specifičnih vrsta robe (opasne materije).

VRSTE CEMT DOZVOLA prema kategorijama vozila

za "zeleno" vozilo sa zelenim pečatom sa siluetom kamiona (ukida se od 1. januara 2008.

za "zelenije i bezbedno" vozilo sa pečatom sa siluetom kamiona preko koga je znak za tu kategoriju vozila

za "EVRO 3 bezbedno" vozilo sa pečatom sa siluetom kamiona preko koga je znak za tu kategoriju vozila

EURO 4 bezbedno od 1. januara 2006.

VRSTE CEMT DOZVOLA prema teritorijalnim ograničenjima

Austrija – 16 dozvola iz bazne kvote:

- 32 (16x2) dozvole za "zeleno" ili
- 64 (16x4) za "zelenije i bezbedno" ili
- 96 (16x6) za "EURO 3 bezbedno"

Italija – 47 dozvola iz bazne kvote:

- 94 (47x2) za "zeleno" ili
- 188 (47x4) za "zelenije i bezbedno" ili
- 282 (47x6) za "EURO 3 bezbedno"

Grčka:

- 120 dozvola

- Mađarska (od 2006. za preraspodeljene dozvole)

BAZNA KVOTA za 2006. godinu

- Za svaku državu se utvrđuje na osnovu
 - drumskog transporta robe (tkm)
 - doprinosa budžetu CEMT-a
 - bruto domaćeg proizvoda
 - rasta bruto domaćeg proizvoda
 - broja stanovnika i površine
 - % korišćenja CEMT dozvola
 - korišćenja TIR karneta u državama CEMT-a
 - robne razmene
 - robne razmene van EU/EEA/CH

BAZNA KVOTA

2004	2006
▪ Nemačka 342	▪ Nemačka 266
▪ ...	▪ ...
▪ SCG 120	▪ SCG 135
▪ Malta 120	▪ Malta 30
▪ Austrija 16	▪ Austrija 16

PRETVARANJE BAZNE KVOTE u DOZVOLE (zelene, zelenije i bezbedne i EVRO3bezbedne) svaka država određuje za sebe

Pretvaranje bazne kvote SRJ, SCG, SRB

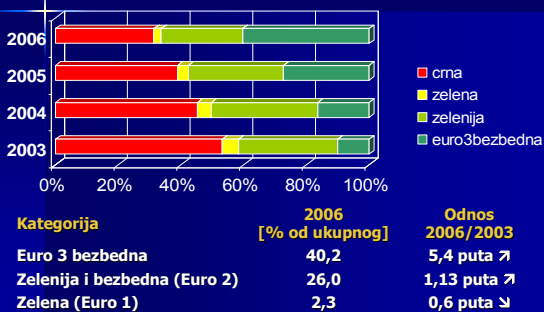
Bazna kvota	Ukupno dozvola	"zeleno" vozilo	"zelenije i bezbedno" vozilo	"EVRO 3 bezbedno" vozilo	"EVRO 4 bezbedno" vozilo
120	420 2002	60	132	60	288
	508 2003	40	70	10	338
	591 2004	16	88	16	341
132	732 2005		92	40	336
135	918 2006		60	71+4	596+403
132	950 2007			128+4	922+346
	966 2008			75+4	496+317
					445

KOEFICIJENTI ZAMENE I BONUS

Bazna kvota	Koeficijent zamene	Bonus	Ukupno dozvola (2004)
120			
"zeleno"	2	+ 10%	$16 \times 2 = 32 + 3$ 35
"zelenije i bezbedno"	4	+ 20%	$88 \times 4 = 352 + 70$ 422
"EURO 3 bezbedno"	6	+ 40%	$16 \times 6 = 96 + 38$ 134

Struktura vučnih vozila u Srbiji

Način korišćenja CEMT dozvola

- Dozvolu može istovremeno da koristi samo jedno vozilo. Ona mora biti u vozilu između mesta utovara i mesta istovara u toku prevoza natovarenog ili u toku celokupnog puta praznog vozila.
- CEMT dozvola je neprenosiva na treće lice, odnosno isključivo je može koristiti prevoznik kome je izdata.
- Svaka četvrta vožnja punog vozila mora biti u državu registracije ili tranzit preko nje (od 1. januara 2006.)

Način korišćenja CEMT dozvola

- Može se koristiti za vozila koja su zakupljena ili vozila u lizingu, od strane prevoznika kome je izdata dozvola. Kada je vozilo zakupljeno mora da bude isključivo na raspolaganju prevozniku koji ga koristi i njime mora da upravlja vozač u radnom odnosu kod prevoznika na koga dozvola glasi. U vozilu se moraju nalaziti sledeća dokumenta:
 - ugovor o zakupu, ili overeni izvod iz tog ugovora u kome se navodi naziv zakupodavca, naziv zakupca, sa datumom zaključivanja i periodom važenja navedenog ugovora, kao i brojem šasije vozila (VIN oznaka vozila);
 - ugovor o radu vozača ili overeni izvod iz tog ugovora sa imenom poslodavca, imenom i prezimenom radnika i datumom zaključivanja i periodom važenja navedenog ugovora o radu ili najnoviji odsečak liste za platu.

Dokumenti koji se moraju nalaziti u vozilu

- CEMT dozvola
- Dnevnik putovanja
- Sertifikati (sa nacionalnom numeracijom) u zavisnosti od kategorije vozila
- Za vozilo u zakupu:
 - ugovor o zakupu ili overeni izvod ugovora
 - ugovor o radu vozača ili overeni izvod ugovora

Dnevnik putovanja

- Izdaje se na ime prevoznika i neprenosiv je
- Nosi isti broj kao i dozvola uz koju se izdaje
- Sastoji od 50 duplih listova od kojih je jedan primerak bele boje a drugi zelene boje (indigo papir)
- Svaki list iz dnevnika je posebno numerisan
- Hronološkim redom upisuju se podaci o obavljenom prevozu na belom papiru, a na zelenom ostaje kopija
- Beli primerci listova (isključivo) se otcepljuju i dostavljaju Ministarstvu za infrastrukturu do 20-tog u mesecu, za prethodni kalendarski mesec (zeleni primerak lista ostaje u dnevniku do isteka važnosti CEMT dozvole)

Sertifikati u zavisnosti od kategorije vozila

- Nacionalna numeracija sertifikata
 - Pravilnik o tehničkim i tehničko-eksploatacionim uslovima koje moraju ispunjavati teretna vozila i autobusi kojima se obavlja međunarodni javni prevoz u dramskom saobraćaju, ("Sl. glasnik RS", br. 99/2005 i 23/2006)

Kategorije teretnih vozila

- „zeleno“ vozilo - g
- „zelenije i bezbedno“ vozilo - gs
- „Evro 3 bezbedno“ vozilo – e3s
- „Evro 4 bezbedno“ vozilo – e4s
- Teretno vozilo koje se ne može svrstati u nabrojane kategorije svrstava se u kategoriju - vozilo.

„zeleno“ vozilo

 potvrda o ispunjavanju tehničkih uslova u pogledu buke i emisije zagađivača za „zeleno“ vozilo

„zelenije i bezbedno“ vozilo

 potvrda „A“ o ispunjavanju tehničkih uslova u pogledu buke i emisije zagađivača za „zelenije i bezbedno“ vozilo

 potvrda „B“ o ispunjavanju tehničkih uslova u pogledu bezbednosti za „zelenije i bezbedno“ vozilo

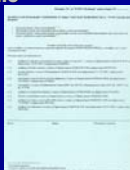

„EVRO 3 bezbedno“ vozilo

 potvrda „A“ o ispunjavanju tehničkih uslova u pogledu buke i emisije zagađivača za „EVRO 3 bezbedno“ vozilo

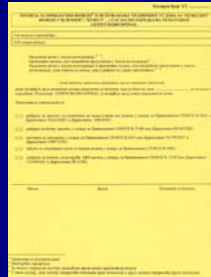

 potvrda „B“ o ispunjavanju tehničkih uslova u pogledu bezbednosti za „EVRO 3 bezbedno“ vozilo

Priključna vozila sa sertifikatom

- potvrda za priključno vozilo o ispunjavanju tehničkih uslova u pogledu bezbednosti za „zelenije i bezbedno“ vozilo, odnosno „EVRO 3 bezbedno“ vozilo

„Bela potvrda“

- potvrda o osposobljenosti teretnog i priključnog vozila za korišćenje u drumskom saobraćaju saglasno direktivama 96/96/EC i 1999/52/EC, u cilju primene Rezolucije CEMT/CM(2005)9/FINAL

MODELI INTEGRACIJE TRŽIŠTA DRUMSKOG TRANSPORTA

- Bilateralni sporazumi
- Multilateralni međuvladini sporazumi o trgovini, saobraćaju ...
- Nadnacionalni okvir**

EU Regulatorni okvir (nadmacionalni) – pojednostavljen prikaz –

DIREKTIVA SAVETA 96/26/EZ od 29. aprila 1996. (OJ L 124, 23.5.1996., str.1)

► **II** COUNCIL DIRECTIVE 96/26/EC of 29 April 1996 on admission to the occupation of road haulage operator and road passenger transport operator and mutual recognition of diplomas, certificates and other evidence of formal qualifications intended to facilitate for these operators the right to freedom of establishment in national and international transport operations (OJ L 124, 23.5.1996, p. 1)

o pristupu delatnosti prevoza robe i putnika u drumskom transportu i uzajamnom priznavanju diploma, svedočanstava i drugih dokaza o formalnim kvalifikacijama sa ciljem olakšavanja prava na slobodu poslovnog sedišta u unutrašnjem i međunarodnom prevozu

	No	page	date
► MI	Council Directive 98/76/EC of 1 October 1998	L 277	17 14.10.1998

Izmenjena i dopunjena Direktivom Saveta 98/76/EC OJ L 277, 14.10.1998., str.17

96/26/EZ – oblast primene

- Unutrašnji i međunarodni javni prevoz:**
 - roba, vozilima >3,5t ukupne mase
 - putnika, vozilima > 8+1 sedišta

Uslovi za pristup delatnosti

Oni koji žele da obavljaju delatnost drumskog prevoza treba da:

- a) imaju dobru reputaciju
- b) imaju odgovarajuće finansijsko stanje
- c) zadovolje uslov stručne osposobljenosti

Dobra reputacija - Direktiva

Uslov ispunjava osoba koja "efektivno i u kontinuitetu" rukovodi transportom ukoliko:

- Nije osuđivana za teška krivična dela, uključujući privredne prestupe
- Nije proglašena nepodobnom da nastavi obavljanje delatnosti prevoza
- Nije osuđivana za teže kršenje propisa koji se odnose na:
 - uslove plaćanja i zapošljavanja u ovoj delatnosti
 - drumski prevoz robe ili putnika

Dobra reputacija - primena

- **Provera kaznene evidencije**
 - Težina prestupa - pravna posledica:
 - Visina novčane kazne
 - Dužina zatvorske kazne
 - Broj prestupa
 - Period za koji se proverava (1 do 5 godina)

Odgovarajuće finansijsko stanje - Direktiva

- **Raspoloživ kapital i sredstva**
- **Iznos:**
 - 9000€ za prvo vozilo; 5000€ za svako sledeće vozilo
- **Pokazatelji:**
 - Završni račun
 - Finansijska sredstva
 - Vrednost imovine
 - Troškovi
- **Dokaz:**
 - Potvrda ili garancija banke

Odgovarajuće finansijsko stanje - primena

- **Pokazatelji: depozit ili sva tekuća sredstva, specifični pokazatelji**
- **Dokaz**
 - Ugovor o depozitu
 - Bilans stanja, završni račun, potvrda banke, garancija banke, ugovor o depozitu, izveštaj revizora
 - Vrednost vozila iz polise osiguranja, starost vozila, dugovanje prema javnim organima

Stručna osposobljenost - Direktiva

Oblasti:

1. Građansko pravo
2. Privredno pravo
3. Radno pravo
4. Fiskalno pravo
5. Poslovno i finansijsko rukovođenje
6. Pristup tržištu
7. Tehnički standardi i aspekti eksploatacije
8. Bezbednost saobraćaja

Lista oblasti – Prilog I

Stručna osposobljenost

- **Obuka**
 - obavezna ili dobrovoljna
- **Provera znanja**
 - *pismeni ispit* – obavezno (pitanja sa višestrukim izborom i analiza pojedinih situacija) i *usmeni ispit* – moguć kao dopuna pismenog
 - moguće oslobađanje od ispita na osnovu
 - iskustva od najmanje 5 godina u transportu na rukovodećem nivou
 - obrazovanja – odgovarajuća diploma
- **Dokaz**
 - CPC (Certificate of Professional Competence) – Sertifikat stručne osposobljenosti
 - za unutrašnji ili međunarodni prevoz
 - za prevoz robe ili za prevoz putnika

